

VERHAMME, Edmond, kanunnik, diocesaan onderwijsinspecteur (Deerlijk 31 december 1879 - Brugge 11 november 1964).

Humaniorastudie aan het Klein Seminarie te Roeselare (1895-1901), met Albriek Decoene als klasgenoot. In oktober 1904 leraar derde Latijnse aan het St.-Lodewijkscollege te Brugge; van 1905 tot '24 leraar poësis en retorica te Poperinge, daarna (tot 1930) principaal van dat college; van 1930 tot '45 diocesaan inspecteur van het katholiek middelbaar en technisch onderwijs.

Als leraar bestudeerde Verhamme als een der eersten grondig de gedichten van Gezelle en de dramaturgie van Vondel. Met Jan Bernaerts correspondeerde hij (1906) over de taalstudie van Robrecht de Smet en Thaddeus Spaeninx; in augustus 1907 nam hij met talrijke Westvlaamse collegeleraars deel aan de pas gestichte Vliebergh-Leergangen te Leuven. Op het eerste, nationale congres van het katholiek middelbaar onderwijs, Bonne-Espérance september 1911, sprak hij over De Uitspraak van het Nederlandsch, in de lijn van De Smet en Achiël Dewulf; datzelfde jaar verscheen ook zijn werkje De Uitspraak van het Nederlandsch ten gerieve der Westvlaamsche Studenten. In 1912 verleende Verhamme zijn

medewerking aan de Vlaamsche Vrienden, een Vlaamsgezinde, culturele vereniging van de Westhoek. In 1913 was hij de spil van het werkcomité voor de Deken De Bo-feesten in Poperinge. Tijdens de oorlogsjaren 1914-'18 verbleef hij op het college te Kortrijk. Op 15 mei 1919 werd hij bestuurslid en promotor van de Davidsfondsafdeling te Poperinge, die hij in 1912 had helpen herstichten; zonder hem is de culturele heropstanding van de Westhoek niet te begrijpen.

Als diocesaan hoofdinspecteur van West-Vlaanderen brak Verhamme bewust met de ouderwetse onderwijspolitiek van zijn voorganger kanunnik Alfons de Meester. Hij vernederlandste de *Revue Pratique* tot *Berichten en Mededeelingen* (1930). In 1934 verscheen zijn *Leerplan Leerboeken en Lessenrooster* voor de Bisschoppelijke Colleges van het bisdom Brugge, de derde grote synthese na die van Malou in 1851-'61 en Rommel 1896-1900, maar ditmaal consequent Vlaams, rekening houdend met de wet van 14 juli 1932. Aan de uitvoering van deze wet heeft hij tot 1945 zijn beste krachten gegeven. Inmiddels was hij van 1930 af de promotor geweest van het Vlaams middelbaar meisjesonderwijs in de provincie. Zijn inspanningen werden voortgezet door Vlaamsgezinde priesters als Robrecht Stock en Karel Berquin.

WERKEN : *De uitspraak van het Nederlandsch ten gerieve der Westvlaamsche studenten*, z.j. (1911); - *Deken De Bo. Zijn leven en zijn werken* (1914).

LITERATUUR : *Gedenkboek Edmond Verhamme* (1965); - R. Vanlandschoot, *Historische kanttekeningen bij de doorbraak van het algemeen Nederlands in de Westvlaamse colleges*, in *Studiën en Berichten* (1967).

ROMAIN VANLANDSCHOOT